

GRAFICĂ ARĂDEANĂ 1911 - 1937

Iudith Angel

Construită în jurul a trei elemente principale, mediul graficii, spațiul (cultural) arădean și coordonatele temporale ale intervalului 1911 - 1937, prezenta expoziție încearcă să ofere o grilă prin prisma căreia diferite modele de comportament cultural, definitorii pentru mediul local al acestei perioade, devin perceptibile și confrutabile. Expoziția ia în considerare grafica atât ca mijloc de expresie de sine stătător, intim legat de procesele perceptuale și cognitive ale subiectului creator, cât și ca mijloc cu puternice potențialuri de ramificare în viața publică, prin publicistica periodică mai ales, dar și prin ilustrația de carte.

Pe plan local, perioada 1911 - 1937 este reprezentativă pentru începuturile formării și dezvoltării unei conștiințe artistice preocupate de definirea rolului artistului în societate și de construcția unei identități culturale prin raportare la tradiție și mișcările artistice ale vremii. Dacă pe plan general, această perioadă s-a caracterizat prin încetățenirea structurilor modernității în România, au existat reacții specifice în funcție de condițiile contextelor regionale și locale. În cazul Aradului, principalele tendințe de înnoire a viziunii artistice s-au formulat la început în opoziție față de academismul de factură germană (via filiera budapestană), urmând ca după 1918 gama opțiunilor să se diversifice, oscilând între impresionismul și post-impresionismul francez, re-evaluarea tradiției folclorului și a artei medievale românești, influența unor centre regionale ca Școala de la Baia Mare și a unor curente de avangardă (expresionism, constructivism).

Selecția artiștilor în cadrul acestei expoziții are în vedere relevanța acestora pentru diferite moduri de a percepe necesitatea înnoirii limbajului artistic și de raportare la modelele culturale ale vremii. Dacă în cazul lui Iulian Toader și Dezső Sima spiritul novator s-a rezumat la încercările de depășire a conservatorismului academic prin adoptarea unei execuții grafice mai libere, la Sándor Pataky întâlnim o mai pronunțată angajare pe linia valorificării unor surse de inspirație locală și elaborarea unui limbaj grafic individualizat prin accente lirice. Atât Toader, cât și Sima au desfășurat în paralel o constantă activitate didactică, iar Pataky a publicat

articole în presa arădeană referitoare la crezul său artistic. Marcel Olinescu și György Szántó s-au distins prin eforturile lor de animare a vieții culturale arădene prin fondarea unor cercuri artistice (PRO ARTE ' 1936 - Marcel Olinescu) și a unor publicații de artă și cultură (HOTARUL /1933-1939 și PERISZKOP - 1925)

Promovarea unui regionalism cultural bazat pe reinterpretarea modernă a modelelor iconografice și stilistice ale folclorului românesc și ale artei bizantine este relevantă pentru grafica timpurie a lui Marcel Olinescu, această fază fiind urmată de orientarea artistului către o tematică socială-urbană, lucrări în care sunt detectabile unele influențe ale expresionismului. În mod consecvent, activitatea lui Olinescu în cadrul revistei HOTARUL indică spiritul regionalist al acestei publicații consacrate valorificării trecutului istoric și cultural al Aradului.

Concepută într-un spirit internaționalist și avangardist, revista PERISZKOP redactată de György Szántó în 1925, se percepea ca un seismograf al ideilor și mișcărilor artistice ale vremii, încercând să creeze o punte de legătură între centrele de iradiere a "ismelor" începutului acestui secol și zona marginală a Aradului.

LOCAL, REGIONAL și INTERNAȚIONAL sunt parametri care au definit și continuă să caracterizeze și astăzi Aradul drept cadru al unor fenomene culturale "de graniță".

* Text prezentat la vernisaj.

CENTENAR SECESSION

mai - iunie. Sala "Clio"

Expoziția a încercat să sugereze atmosfera sfârșitului de secol XIX și începutul secolului XX: Au fost expuse piese de mobilier, pictură, faianță, porțelan, sticlărie, metal, textile etc. "secession" din colecțiile muzeului și din colecții particulare.

Vernisajul expoziției Centenar Secession

LUMINĂ/UMBRĂ. EXPOZIȚIA ARTISTEI FRAN SIEGEL (NEW YORK)

iunie - iulie. Sălile Muzeului de Artă

Structurată în trei săli, o parte din lucrările artistei americane reactualizează pentru publicul din România trăsăturile caracteristice ale artei minimaliste americane a anilor '60 - '70.

FERONERIA SECESSION

iulie - august. Sala "Clio"

Expoziția de fotografie cu tema "Feroneria Secession" organizată de Muzeul "Țării Crișurilor", Oradea la Arad.

RESTAURARE